

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

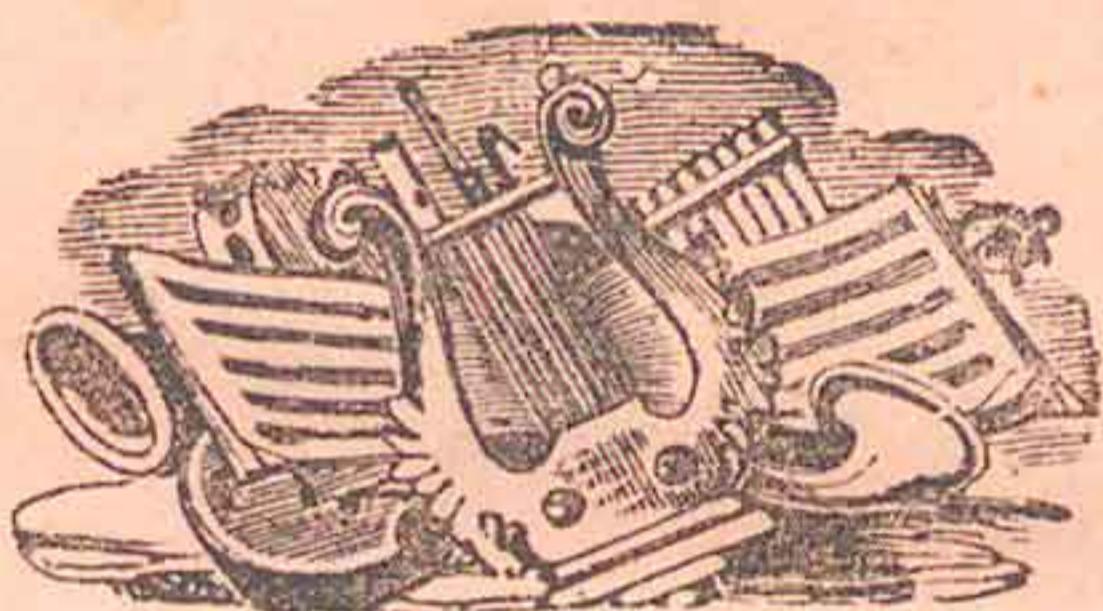
2502

243
U-16

2010

ՀԵՊԵՐԵՆ

ՄԱՆԿԱՆՑ

1870.

243
0-16

ԹԻԹԼԻԱ:

Հայոց ազգական եկամուտների հպատական տպարանության համար:

192001

正德元年
歲次己未

卷之三

卷之三

卷之三

卷之三

243
U-16

ՍԱԴՄՈՍ

ԵՐՋԱՆԻԿՄԱՐԳԱՐԵՒՆ

ՊԱՀԹԻ

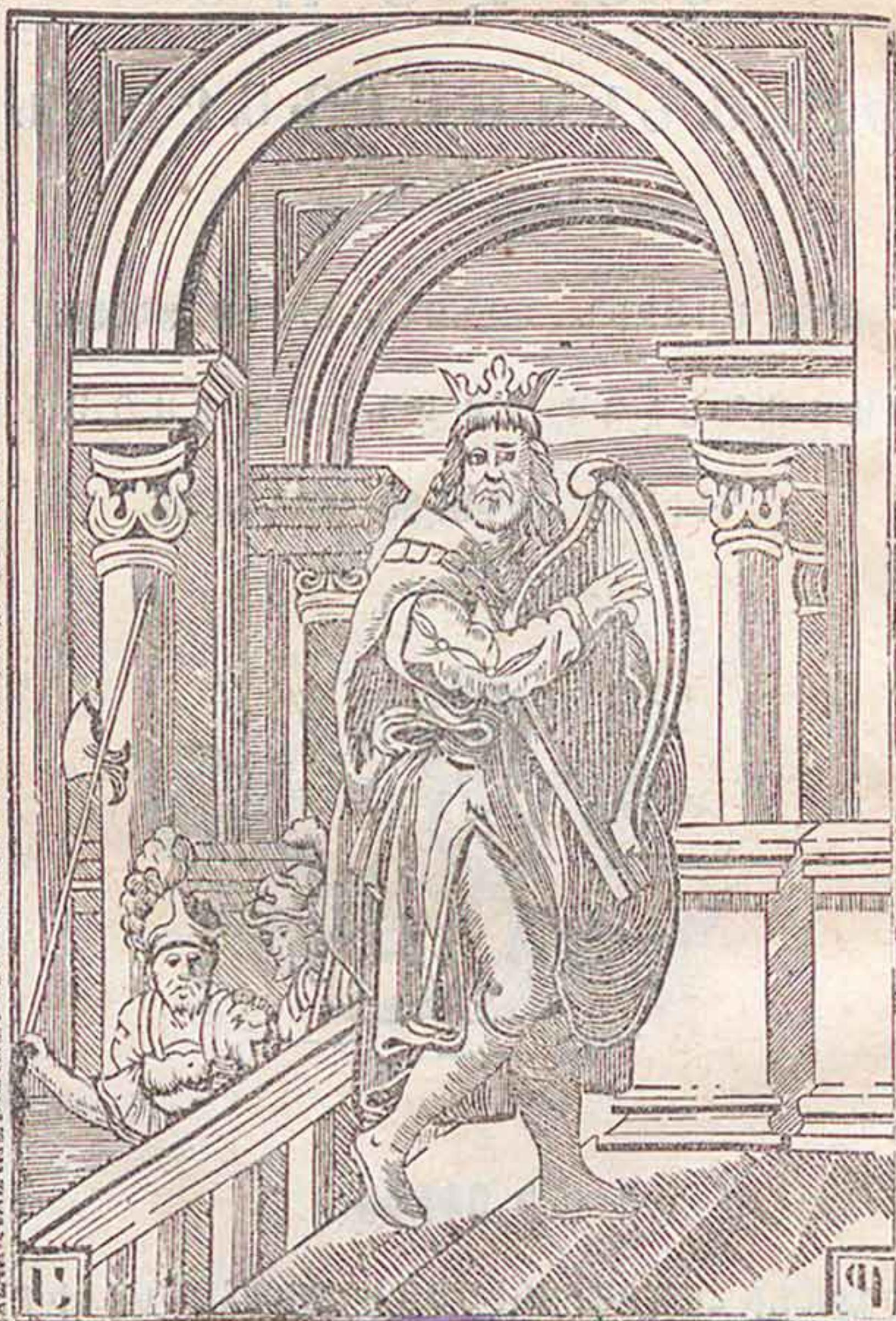
ՈՐՈՅ ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՆՈՆՆ ԵՒ ԵԹ ՏՊԵՑԱԻ
ՔԱԺԱՆԵԼՈՎ ԶՎԱԿԱԿՍ ՅԱՂԱԳՍ
ԴԻՒՐԱԿ ՀԵԳԵԼՈՅ ՄԱՆԿԱՆՅ

Ի ՏՓԽԻՍ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄԱՅ ԷՆՖԻԱՃԵԱՆՅ ԵՒ ԲՆԿ,

1870 = ԱՅ

ԱՐՄԵՆԻԱ
ԳՈՅԻ ԱՐԿԱ
ՀԱՅՈՒԹ

ԱՐՄԵՆԻԱ
ԱՐԿԱ
ՀԱՅՈՒԹ

32850 - Կ. Հ.

15436 - Տ

ԳԻՒՐՓ

ԱՅՆՄՈՍԱՑ ԴԱԿԹԻ

~~օպեռա գիրք թիվ 100~~

Սաղմուն. Ա.

րանեալ է այր՝ որ ոչ գընաց ՚ի խոր-
հուր ուս ամբարը ըշտաց, ՚ի ճանա-
պար հի մեղաւորաց նաոչ եկաց, և յա-
թուրս ժանտից ոչ նըս տաւ:

ՅՈ յօ րէ նըս տեառն են կամք նորա, եւ
յօ րէ նըս նորա խորհեսցի նա ՚ի տը ւէ
եւ ՚ի գիշերի. եւ եղիցի նաորպէս ծառ
որտընկեալ է ՚ի գընացը ջուրց:

ՈՐ ըզ պտուղ իւր ՚ի ժամու տացէ, եւ
տերեւ նորա մի՛ թափեսցի. և զա մե-
նայն զոր ինչ արացցէ՝ յա ջո զեսցի նը մա:
Ռ այս պէս են ամբարիշտք, և ոչ այն-
պէս. այլոր պէս ըզ փոշի. զոր հոսէ հողի

՚ի վեցայ երեսաց եւկրի:
Վասն այսորիկ ո՞չ յարի ցեն ամբա-
րիշտք ՚ի դատաստան, և ո՞չ մեղաւորք
՚ի խորհուրդն արդարոց:
Քան զի ճանաչէ տէր ըզ ճանապար-
հը արդարոց, ճանապարհք ամբարըշ-
տաց կորի ցեն:

Սաղմոս Դաւթի, Բ

Հնդէր խըռո վեցան հեթանոսք. և-
ժողովուրդք խորհեցան ՚ի սընոտիս:
Յանդի ման եղեն թագաւորք երկրի,
և իշխանք ժողովեցան ՚ի միտսին վա-
սընտեառն և վասն օծելոյ նորա:
Խըռդեսցուք. ըզ կապանը նոցա, և ըն-
կես ցուք ՚ի մէնջ ըզ լուծ նոցա:
Բը նակեալն յերկինը ծիծաղեսցի ըզ-
նոքօք, և տէր արկա մարհեսցէ ըզնոսա:

Յայն ժամ իսուսի ընդ նոսաքար կու-
թեամբ իւրով, և սըրտ մը տութեամբ իւ-
րով իորով զուսցէ ըդ նոսա:

Ես կացի թագաւոր 'ի նըմանէ, 'ի վե-
րայ լերին սիօնի սըրբոյ նորա՝ 'ի պատ-
մել ըդ հը բամանը տեառն:

Տէր ասաց ցիս որ դի իմ ես դու, և ես
այսօր ծընայ ըդ քեզ:

Խընդ րեայ յի նէն և տաց քեզ ըդ հե թա-
նոսս 'ի ժառանգութիւն, և իշխանու-
թիւն քեզ ընդ ամենայն ծագը երկ ըի:
Հովւես ցես ըդ նոսա գաւազանաւ եր-
կա թեաւ. և որ պես զանօթ ըըր տի փըշ-
ըս ցես ըդ նոսա:

Արդ թագաւորք՝ զայս 'ի միտ առէք, և
իոր բատեցա ընկը ամենեքան՝ ոյք դա-
տէք զեր կիր:

Ռառայի ցէք տեառն երկիւղիւ, և ցըն-

ծացէք առաջի նորա դու զու թեամբ;
Ըսկա լարուք ըդ իր բատ նորա՝ զի մի
բար կասցի տէր, և կո ըլն չի ցիք 'ի ճա-
նա պարհացըն արդա րու թեան:
Ի ժամանակի յոր ժամ բորբոքու ցի
բար կու թիւն նորա:
Եղանի ամենեցուն՝ ոյք յու սացեալ են
'ի տէր:

Սաղմոս գալիք: Գ

Տէր զի բա զում ե զեն նե զիչք իմ, և
բա զումք յարեան 'ի վերոյ իմ:
Բա զումք առէին զանձնէ իմ մէ, թէ չե՛ք
փոր կու թիւն սորա առ աստւած իւր:
Այլ զու տէր՝ օդ նո կան իմ ես, վառք
իմ և բարձ բա ցուցիշ զու իոյ ե մոյ:
Զայնիւ իմով ես առ տէր կարդացի, և
լրւաւ ինձ 'ի լիոնէ որը բոյ իւր մէ:

Ես նըն չեցի և 'ի քոն եղէ, զար թեայ

և տէր ըն զու նե լի իմ է:

Ո՛չ եր կեայց ես 'ի բիւ րա ոոր զօ րաց

նո ցա, ոյք շուրջանա կի պատեալ պա-

շա րեալ պահէ ին զիս:

Առի տէր՝ և փըր կեա՛ զիս աստւած իմ,

զի զու հարեր զա մենե սեան՝ ոյք է ին ընդ

իս թըշնամու թեամբ 'ի տարա պար տուց.

և զա տամու նրս մեզա ոորաց փըշ րեա-

ցիս:

Տեառնդէ է փըր կու թիւն, 'ի վերայ ժո-

ղո վըր գեան քո օրէ նու թիւն քոյ:

Ստղմաս Դաւթիւ Դ

կար դալ ի մում լը ւար ինձ աստւած-

ըստարդարու թեան, 'ի նե զու թե նէ ինձ

ան դո ըըր արա րեր, ո զոր մեա՛ ինձ և

լուր ազօ թից ի մոյ:

Առդիք մարդ կան՝ մինչեւ յԵրբ էք խըս-
տասիրոք. Ընդէ՛ր սիրէք ըզնանըութիւն,
և խընդըէք ըզսը տութիւն:

Ծաներո՛ք զի ըսքանչելիս արար տէր
սըր ըոյ իւրում. և տէր լը ւիցէ ինձ 'ի-
կար դալ ի մում առնա:

Բարկանայք և մի՛ մեղան չէք. զոր ինչ
ասէք 'ի սիր տըս ձեր՝ յան կողինըս ձեր
զըդ շացարուք:

Մատուցէ՛ք պատարագս արդար ըու-
թեան, և յուսացարո՛ք 'ի տէր:

Բազումք ասէին թէ ո՞ցուց ցէ մեղ ըզ-
բարութիւն տեառն. նը շանեցաւ առ մեղ
լոյս երեսաց քոց, և ետուր ուրախութիւն
սըր տից մեց:

Դպրուզ ցորենոյ գինոյ և ձիթոյ իւր-
եանց լը ցուցեր ըզ նոսա:

Խաղաղութեամբ յայս և 'ի սոյն նընջես-

ցուք և զարթիցուք. զիգու տէր միայն առանձին յուսովքու ըլնա կեցուցեր ըզմեզ:

Սաղմոս Դաւթիւն:

Բանից ի մոց ուն կըն դիր տէր, և 'ի միտ
առ զա զա զակ իմ:

Կայեա՛ 'ի ձայն ազօթից ի մոց, թշ զա-
ւոր իմ և աստւած իմ:

Եւրզ քեզ ազաչեմ տէ՛ր, ընդ առաւո-
տըս լիցես ձայնի ի մում. ընդ առաւո-
տըս պատրաստ ե զէց յան դի ման լինիլ
առ քեզ:

Ո'չ թէ դու աստւած կամիս զանօրէնու-
թիւն, և ոչ ըլնա կին առ քեզ չարք, և
անօրէնք մի ըլնա կես ցին առաջի ա-
չաց քոց:

Ատեցեր զայնո սիկ ոչք դործեն զանօ-
րէնութիւն. կո բուսանես զամենե սեան
ոչք իո սին ըզմետա:

Զայր արիւնահեղ և ըզնեն գաւոր պիղծ
առ նես գու տէր, այլ ես ըստ բա զումու-
զորմու թեան քում մը տից 'ի տուն քո. և
երկիր պազից 'ի տաճար սուրբ քո երկիւ-
ղիւ քո:

Տէր՝ առաջ նորդեա ինձ յար զարու թեան
քում. վասն թրշնա մեաց ի մոց ուղիղ ա-
րա առաջ իմ ըլ ճանա պար հրս քո:

Զի ոչ գոյ 'ի բերանը նոցա ճրշ մար-
տու թիւն, և սիրաք նոցա նան բետք են:

Որ պէս գերեղ մանք բաց են կո կորդք նո-
ցա. և լեղ ւօք իւրեանց նեն գու ւուք եղեն:

Գատեա ըլնո սա տաւած զի անկ ցին 'ի
խոր հըր գոյ սրբ տից իւրեանց. ըստ բա-
զում ամբարը տու թեան նոցա մեր ժեա

ըլ նոս՝ զի զառնացւցին ըլ քեղ:

Օւ բախ լի ցին ա մենեքեան՝ ոյք յուսա-
ցեալ են 'ի քեղ յա ւի տեան ցըն ծասցեն,

և բը նա կես ցիս գու 'ի նոս:

Պար ծեսցին 'իքեղ սի ըելիք անւանքո,
զի օրէ նեսցես դու զարդարն, տէր որ-
սէս զի նու հա ճռ թեամբ.քո պը ստ կե-
ցեր ըլլ նո սա:

Սաղմոս Գաւթի: Զ

Տէր մի սըրտմը տու թեամբ քով յան դի-
մա ներ զիս, և մի ըար կու թեամբ քով
խրա տեր զիս:

Ողոր մեա ինձ տէր զի հիւանդ եմ ես,
բը ժըշ կեա զանձն իմ, զի իր ռո վեցան
ոս կերք իմ:

Անձն իմ յոյժ խըռովեցաւ, և դու տէր
մինչև յերբ:

Գամբ տէր և փըրկեա զանձն իմ, կե ցո՛
զիս տէր ըստ ո ղորմու թեան քում:

Զի ոչոք է որ 'ի մահու յիշէ ըլլ քեղ,
կամ 'ի զը ժոխս իսու տովան տո նի ցի
առ քեղ:

Վաստակեցայ ես 'ի Հեծութեան ի-
մում, լրւացի զամենայն գիշեր ըղ մա-
հիձը իմ. և արտասւօք ի մովք զան կո-
ղինը իմ թացի:

Խըռովեցաւ 'ի սըրտ մըտութենէ ակըն
իմ. և մաշեցայ ես 'ի վերայ ամենայն
թըշնամեաց ի մոց:

'Ի բայց կացէք յինէն ամենեքեան ոյք
գործէք զանօրէնութիւն:

Լըւաւ տէր ձայնի լալոյ ի մոյ, լրւաւ
տէր ազօթից ի մոց. և տէր ըղիւն դըր-
ւածը իմ ընկալաւ:

Ա մաշեսցեն և խըռովեսցին յոյժ ամե-
նայն թըշնամիք իմ. դարձցին յետը և
ամաշեսցեն յոյժ վաղ վա զակի և խը-
ռովեսցին:

Սաղմոս Դաւթիք է

Տէր աստ ւած իմ 'ի քեզ յու սա ցայ փըռ-
կեան զիս, և յա մենայն հա լած չաց ի մոց
ապ ըեցո՛ զիս:

Գուցէ եր բէք յա փըռտա կից ցէ որ պէս
առ իւծ զանձն իմ, ոչ ոք ից ցէ որ փըռ կի-
ցէ, և ոչ այն՝ որ ապ ըեցու ցանի ցէ:

Տէր աստ ւած իմ թէ արա րից զայս, և
թէ իցն անորէնու թիւնք 'ի ձե ուս իմ:
Թէ հա տու ցի եր բէք այնու ցիկ՝ ոյք հա-
տու ցին ինձ չար. ան կեայց և ես 'ի թըռ-
նա մեաց իմոյ ըն դունայն:

Հա լա ծես ցէ ապա թըռնա մին զանձն իմ.
հաս ցէ և կո իսես ցէ յեր կեր ըզ կեանըս
իմ, և ըզ փա ուս իմ 'ի հող բընա կե-
ցուս ցէ:

Արի տէր բար կու թեամք քով, և բար-
ձըր լեռ 'ի ըս պա ոիլ թըռնա մեաց ի մոց:

Չար թիր տէր աստւած իմ' ի հըրա մա-
նըս քո զոր պատփրեցեր, և ժո զովք
ժո զո վորդոց շուրջ եղի ցին ըղ.քե:

Վասն այսորիկ 'ի բարձունը դարձ
տէր և տէր դատէ ըղ ժո զո վորդու
իւր:

Դանա արա ինձ տէր ըստ արդարու թեան
ի մում. և ըստ անըլը ծու թեան ի մում՝ որ
յիս:

Կատարես ցին չարիք 'ի վերայ մեղաւո-
ւայ, և յա չողես ցին դու արդարոյ:

Ոռ քըննէ ըղսիր տըս և զերի կամունըս
աստւած արդար. յիշա փէ օդնու թիւն
ինձ յաստու ծոյ՝ որ ապրեցու ցանէ զայ-
նո սիկ, ոյք ու զիւլ են սրբ տիւք:

Աստւած դատաւոր արդար հըզօր և
եր կայնամիտ. որ ոչ ածէ ըղ բարկու-
թիւն իւր զօր հանապալ:

Ապա թէ ոչ դառնայք առնա՞ ըլսուր
իւր ուրեալ է՝ և զտ զե զին իւր լարեալ,
և 'ի նմա պատրաստեալ է զանօթը
մահու, և ըլնե տըս իւր այրեցե լովք է
գոր ծեալ:

Ահտ ւասիկ երկնեաց զանօրէնութիւն,
յը զտ ցաւ ըլ ցաւը և ծընաւ զանի-
բաւութիւն:

Գառւ ըլն՝ զոր վորեաց և պեղեաց, 'ի նոյն
անկ ցի 'ի խոր խորաս զոր և զոր ծեաց:
Գարձ ցին ցաւք 'ի զըլուխ նորա, և 'ի-
վերայ զա զա թան նորա անօրէնու-
թիւնք իւր իջ ցեն:

Խոստովան եղէց տեառն ըստ արզա-
րութեան նորա, և սաղ մոս շսա ցից
անւան տեառն բարձ ըելոյ:

Սաղմոս Դաւթիւն. Է

Տէր տէր մեր՝ զի՞ ըս քան չելի է անուն քո
'ի վերայ ամենայն երկրի:

Համ բարձաւ մեծ վայելչութիւն քո'ի-
վերոյ քան զեր կինս. 'ի բերանոց ման-
կանց տրդայոց և ըս տընդեաց հաստա-
տեցեր զօրհնութիւն:

Վասն թըշնամեաց քոյ տէր. զի եղծ ցի
թըշնամին և հակառակոր դըն:

Տեսից զեր կինըս ըլ գործըս մատանց
քոյ, ըլ լուսին և զաստեղը՝ զորըս դու-
հաստատեցեր:

Ո՞ւ է մարդ զի յիշես գու ըլ նա, կամ
որ զի մարդոյ թէ այց ինչ արասցես գու
նը մա:

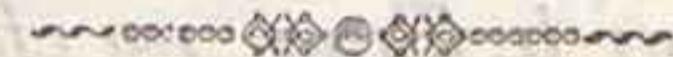
Փոքրը ինչ խոնարհ արարեր ըղնա քան
ըլ հըրեշտակը քո, վայոք և պատով
պըս սակեցեր ըլ նա, և կացուցեր ըղնա

՚ի վերայ տմենայն ձեռա կերտաց քոյ:

Զամենայն ինչ հընազանդ արարեր ՚ի
ներ քոյ ոտից նորա, ըզ խաշն և զար-
ջառ՝ և զամենայն ինչ:

Եւս և զերէվայրի, ըզ թրոչունը երկ-
նից, և ըզ ձը կունը ծովու որք շը ջին
ընդ շափ զըս ծովու:

Տէր տէր մեր՝ զի՞լու քան չելի է անուն քո
՚ի վերայ տմենայն երկրի:

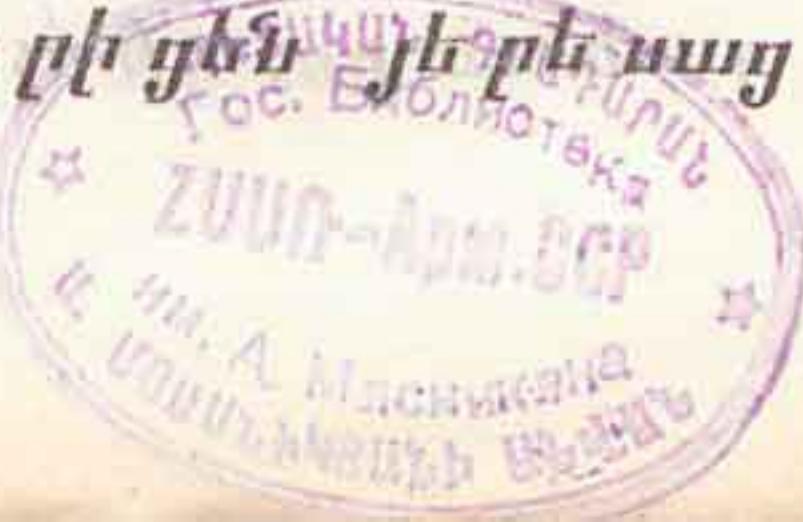

Սաղմոս Դաւթիւ, Թ

Գոհ հացայց ըզ քէն տէր՝ բոլորով սըր-
տիւ ի մով, պատմեցից զամենայն ըս-
քան չելիս քո:

Ուրախ եղէց և ցըն ծացայց ՚ի քեզ. սաղ-
մոս ասացից անւան տեսունը բարձ ըե-
լոյ:

՚Ի գառնալ յետը թըշնամեաց ի մոց,
տը կարսուցին և կորի ցեն ^{ԿԱ} յերես սաց քոց:

Արարեր ըդ դատաստանը իմ և զի՞րաւունը, նըստար յա թոռ դատաւոր ար դարութեան:

Սատեցեր 'ի հեթանոսը, և կորեաւ ամբարիշտըն. զանւանըն նոցա ջրն չեցեր յա վիտեանս յա վիտենից. և թըշնամոյն զէն պակասաց մինչ իս պառ:

Ըգ քաղաքուաւերեցեր, և կորեաւ յիշատակ նոցա աղաղակաւ:

Աստած կոյ և մնայ յա վիտեան, պատրաստ արար զաթոռիւր 'ի դատաստանի:

Ին քըն դատէ զաշխարհը հըս ար դարութեամբ, և ըդժողովուր զըս իւրուղութեամբ:

Եղեւ տէր ապա ւէն տընան կի, օդ նական 'ի նեղութեան 'ի զէպժամանան կի:

Յուսասցին 'ի քեզ ամենեղեան ոյք գիտեն զանուն քո. զի ոչ թող ցես զայնո սիկ

ոյք խընդրեն ըզ քեզ տէր:

Սաղ մոս աստ ցէք տեառն որ բընաւ
կեալն է ՚ի սի օն. պատ մեցէք ՚ի հեթա-
նո սըս ըզ գոր ծըս նորա:

՚ի խընդրել զարիւն նո ցա՝ յիշեաց. և ոչ
մոռացաւ տէր զազազա կըս տընան կաց:

Ո զոր մեա ինձ տէր՝ և տէս ըզ խոնար-
հութիւն իմ ՚ի թըշնա մեաց ի մոց. ո՛քար-
ձըր արարեր զիս ՚ի դըրանց մա հու:

Որ պէս պատ մեցից զա մենայն օրէնու-
թիւնս քո ՚ի դըրունըս դըս տեր սիօնի և
ցըն ծացայց ՚ի վըր կութեան քում:

Ըսկ լան հեթանոսք յա պա կանութեան
իւրեանց զոր արարին. և որո գայթ՝ զոր
թա գուցին, առ ցէ զո տըս նո ցա:

Ճանա չի տէր յառնել ըզ զա տաս տանըս
իւր, և ՚ի գոր ծըս ճեռաց իւրեանց կա-
պէս ցին մեզա ւորք:

Գարձցին մեղաւորք անդրէն՝ ի զը ժոխութ,
և ամենայն հեթանոսք որք մոռացան զաստւած:

Ո՞չ իսպառ մոռանայ տէր զալքաւորն.
Համբէք բութիւն տընան կաց մի՛ կորիցէ
իսպառ:

Արի տէր՝ և մի՛ զօրասցի մարդ. դաշտեսցին հեթանոսք առաջի քո:

Կացո՛ տէր օրէնըս գիր ՚ի վերայ նոցա.
և ծանիցեն հեթանոսք՝ թէ մարդիկ են:
Ընդէր տէր կացեր ՚ի դէպ նեղութեան
ժամանակի:

Յամբարտաւանիլ ամբարըտին՝ այրի
աղքաւորն, արգելցին՝ իխոր հուրդը իւրեանց զոր և խոր հեցան:

Զի գովի մեղաւորըն՝ ՚ի ցան կութիւն
անձին իւրոյ. որ զըրկէն, և նա գովի:
Խոկ ընդէր բարկացոյց մեղաւորըն
զաստւած, ըստ բարկութեան

իւրում թէ ո՞չ խընդ րի:

Ո՞չ է աստ ւած առաջի աչաց նորա,
պիղծ են ճանա պարհք նորա յա մենայն
ժամ:

Բարձեալ են իրաւունք յերեսաց նորա,
'է վերայ ամենայն թըշնա մեաց իւրոց
տիրես ցէ:

Ասաց 'ի սըրտի իւրում թէ ո՞չ սա սա-
նեցայց ազգէ յազգ առանց չարի:

Ա նի ծիւք և դառնութեամք և նեն-
գութեամք լիէ բերան նորա, և 'ի ներ-
քոյ լեզւի նորա ցաւք և վաստակը:

Երս տի դարանեալընդ մեծա մեծըս 'ի
գաղտնիս՝ ըստանանել զամբի ծըն:

Աչք նորա 'ի տընան կըս հային. դարա-
նի 'ի գաղտնիս՝ որ պէս զա ոիւծ 'ի մոր-
ւոց իւրում:

Դարանի յա վըշտա կել զաղքա տըն,

յա փըշտա կել զաղքա տըն և ձը գելըզ-
նա:

Յոր գայթ իւր խոնար հեց ցուո ցէ ըղնա,
խոնար հես ցի և անկ ցի ՚ի տի րել իւրում
՚ի վերայ տընան կաց:

Զի ասաց ՚ի սըր տի իւրում թէ մոռա-
ցաւ աստ ւած, դար ձոյց վերե սըս իւր զի
մի տես ցէ իս պառ:

Արի տէր աստ ւած իմ, բար ձըր եղի ցի
ձեռ քո, և մի մոռանար ըղտընան կըս:
Դոկ ընդէ՛ր բար կացոյց ամբա բիշտըն
զաստ ւած, զի ասաց ՚ի սըր տի իւրում
թէ ոչ քըննի:

Տես սա նես դու ըղ նա ՚ի ցաւըս, և
՚ի սըրտ մը տու թիւնս հայիս. ՚ի քեզ թո-
ղեալ է աղքա տըն, և որ ըոյն դու ես
օդ նա կան:

Խոր տա կես ցի բա զուկ մեղա որի և

Հարն. Խընդքես ցին մեղք նորա և նա մի
գլուց ցի:

Տէր թա գա ոոր յա ւի տեանս յա ւի տենից.
Կո ըի ցեն հեթանոսք յերկը բէ նորա:
Ըդ ցան կու թիւն ողնան կաց լը աւ տէր,
՚ի պատրաս տու թիւն ողը տից նոցա հա-
յեցաւ ա կըն քո:

Դատ առ նել որ բոյն և ողնան կի, զի մի
հս յա ւել ցի մարդ ՚ի մեծա քանել իւ-
րում ՚ի վերայ երեսաց եր կրի:

Սաղմոս Դաւթի: Ժ

Ի տէր յուսա ցայ. ո՞ր պէս ասի ցէք ցանձն
խմ, փո փո խեաց ՚ի լերի նըս որ պէս ճշնձ-
ղուկ:

Զի ա հա մեղա ոորք լարե ցին զա ղե ղու-
նըս իւ րեանց. պատրաստ արա ըին ըզնե-
տրս ՚ի կա պար ճըս, Ճը գել ընդ խա ար
զայնո սիկ ոյք ու զիղ են ողը տիւք:

Զիզոր դու շինեցեր՝ նոքա տւերեցին.

իսկ առդարձը զի՞ արար:

Տէր ՚ի տաճար սուրբ իւրում. տէր յեր-
կինը յաթու իւրում:

Աչք նորա ՚ի տընանկը հային, և ար-
տեւանունք նորա քըննեն զորդիս մարդ-
կան:

Տէր քըննէ զարդարըն և զամբարիշ-
տըն, որսիրէ ըզմեղը՝ ատէ զանձն իւր:

Տե զասցի ՚ի վերայ մեղաւորաց որո-
գայթ հուր և ծըծումը, այս մըրբիկ բա-
ժին բաժակի նոցա:

Արդար է տէր՝ և զարդարութիւն սի-
րէ, և զուղղութիւն տեսանեն երեսք
նորա:

Սաղմոս Դաւթիւն ԺԱ

Ապրեցո՛ղիս տէր՝ զի նըւաղեաց սուրբ.
նըւաղեցան ծըսմարտութիւնք յորդ ւոց
՚ի մարդկանէ:

Դնանիր խօսեցաւ այր ընդ ընկեր իւրում. շըրթամբք նենգաւորօք սըրտէ ՚ի
սիրտ խօսեցաւ:

Սատակէ տէր զամենայն շըրթունըս
նենգաւորը, և ըզլեզուս մեծաքանըս:
Ոյք ասացին, ըզլեզուս մեր մեծըս աշ-
րացուք, շըրթունք մեր առ մեզ են, և
արդ մեր ովէ տէր:

Վասն տառապանաց աղքատին՝ և հե-
ծութեան տընանկին, այժըմ յարեայց
ասէ տէր. եղից ըզ փըրկութիւն իմ, և
Հա մարձակեցայց ՚ի նոսա:

Բանք տեառն են բանք սուրբ, որպէս
զարծաթ ընտրեալ և փորձեալ յերկրէ.
սըրբեալ և պարզեալ եօթըն պատիկ ՚ի
Հոռոյ:

Գուտէր պահեցեր ըզ մեզ, և աղբե-
ցուցեր ըզ մեզ յազ գէ յայս մանէ մին-
չև յաւիտեան:

Շուրջանակի ամբար բիշտք առ ջին ըստ
բարձրութեան քում մեծը արաւ ցես
դու զորդիս մարդ կան:

Սաղմոս Դաւթիւն ԺԲ

Մինչև յերբ տէր մոռ ռանաս զիս իս-
պառ, մինչև յերբ դարձու ցանես զերե-
սըս քո յինէն:

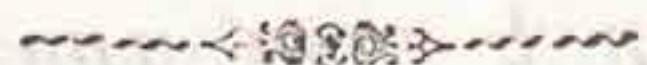
Մինչև յերբ դընեմ ըզ խորհուրդ դըս
յանձն իմ, և ցաւք սըստի իմոյ զաւու-
ըսը:

Մինչև յերբ բարձրանայ թըշնա մին 'ի
վերայ իմ, նայեա՝ և լուր ինձ տէր աստ-
ւած իմ:

Լոյս տուր տէր աչաց իմոյ, զե մի եր-
բէք նընջեցից 'ի մահ:

Մի ասս ցէ թըշնա մին թէ յաղթեցի
նըմաս, կամ նեղիչք իմ ցընծառցեն թէ
ես սասանեցայց:

Ես յուղորմութիւնս քո տէր յուսաց, յըն ծացաւ սիրտ իմ 'ի փըր կութեան քում, օրհնեց ցից ըլ բարերարդ իմ:

Սաղմոս Գաւթիւ ԺԴ

Ա սայ անըլ դա մըն 'ի ոըրտի իւրում, թէ ոչ գոյ աստւած:

Ա պականեցան և պըլծեցան յանօրէնութեան իւրեանց. և ոչ ոք է որ առնէ ըլ քաղցրութիւն:

Տէր յերկնից նայ եցաւ յա մենայն որդիս մարդ կան, տեսսանել թէ իցէ ոք ի մաստուն որ խընդրիցէ զաստւած:

Ա մենեքեան խոտոքեցան՝ 'ի մի ասին և անպիտանացան:

Ոչ ոք է որ առնէ ըլ բարի, և չէ ոք մինչև 'ի մի:

Օրսկէս ոչ ծանիցեն ամենեքեան, ոյք գործեն զանօրէնութիւն:

Ոյք ու տէին ըզժողովորդ իմ որ պէս կերա կուր հացի, և առ տէր ոչ կար դաշցին:

Անդ եր կիցեն զեր կիւղ՝ ուր ոչի ցէ երկիւղ. զի տէր է յազ գըս ար դարոց:

Ըկ խորհուրդ աղքատին յա մօթ արարին, զի տէր է յոյս նորա:

Ո՞ տացէ 'ի սիօնէ ըզփըր կութիւն իսրայէլի. 'ի դար ձուցանել տեառն ըզգերութիւն ժողովը դեան իւրոյ ցըն ծասցէ յա կոք՝ եւ ուրախ եղիցի իսրայէլ:

~~~~~

Սաղմոս Դաւթի. ԺԴ

Տէր ովկ կաց ցէ 'ի խորանի քում, կամ ովկը ըլնակեսցէ 'ի լեառն սուրբ քո:

Օք գընայ ան բիծ գոր ծէ զար դարութիւն, իսօսի ըզճըմար սութիւն 'ի սըրտի իւրում:

Օք ոչ նեն գաւորեաց լեզւաւ իւրով, եւ չար ընկերի իւրում ոչ արար:

Կախատինը 'իմեր ձաւ ւո րայ նա ո՛չ
առնու. ար համար հեալէ առաջի նորա
չարա գոր ծըն:

Զեր կիւղածըս տեառն վիշուա ուր առնէ.
որ երդ նու ընդ ընկերի իւրում եւ ո՛չ
ուրտէ:

Զար ծաթ իւր 'իվար ձու ո՛չ տայ, եւ կա-
շա ուրս 'իվե րայ իրաւանց ո՛չ առնու.
որ զայս արասցէ՝ նա մի սա սա նես ցի
յա ւի տեան:

Սաղմոս Դաւթիւ. ԺԵ

Պահեա՛ զիս աստ ւած իմ զի ես 'իքեզ
յուսացայ, ասացի տեառն՝ տէր իմ ես
դու, եւ բարեր իմ ինձ 'իքէն են:

Սպրոց քոց որք են յերկրի քում. ըսքան-
չելի արարեր զամենայն կամըս իմ 'ի-
նուսա:

Յաճախեսցին հիւանդութիւնք նոցա.
յետ այսորիկ ապա վաղ վաղ զեսցին:

ΩΣ σπορηψε γαγγ 'ի σπορηψεν ποσιαν
ρεβαնց, եւ ոչ յի շեցից զանւանըն նոցո
'ի շըրթունըն իմ:

Տէր բա ժին ժառանգութեան ի մոյ եւ
բա ժա կի ի մոյ. դու որ այս թէն զար-
ձուցանես լղ ժառանգութիւն իմ յիս:

Վ ի ճա կը ելին ինձ ընդ ընտիրս, եւ
ժառանգութիւն իմ հաճոյ եղեւ ինձ:

Օրհնեցից լղտէր որ իմաստուն արար
զիս, մինչ 'ի զի շերի եւս խըրատեցին զիս
երի կա մունք իմ:

Յառաջագոյն տէսանէի լղտէր առա-
ջի իմ յամենայն ժամ, զիէ ընդ աջմէ
իմ մէ զի մի՛ սասանէ ցայց:

Վասն այսորիկ ուրախ եղեւ սիրտ իմ,
եւ յընծացաւ լեզու իմ, եւս՝ եւ մար-
մին իմ ըընտես ցի յու սով:

Զի՞ ո՞չ թողցես զանձն իմ 'ի զը ժո խըս,
եւ ո՞չ տա ցես սըրբոյ քում տէսանել

զա պա կանու թիւն:

Յու ցեր ինձ ըղ ճանա պար հըս քո կե-
նաց, լը ցու ցեր զիս ու բախու թեամբ ե-
րեսաց քոյ ՚ի քաղց ըու թենէ վայ ել չու-
թեան աջոյ քո մինչ իս պառ:

Սաղմոս Դաւթի: ԺԶ

Ե ուր տէր ար գա ըու թեան. Եւ նայիս՝ ի
խըն դըր ւածո իմ. ուն կըն զիր ազօ թից
իմոց՝ զի ոչ շըր թամբք նեն գա ւո րօք:

Յերեսաց քոյ իրա ւունք ինձ ել ցեն, եւ
աչք իմ տես ցեն զուղ զու թիւն:

Փոր ձե ցեր ըղսիրտ իմ եւ քըննե ցեր ՚ի
զի շերի, փոր ձե ցեր զիս՝ եւ ոչ գը տաւ
յիս անի բա ւու թիւն:

Մի՛ խօ սես ցի ըերան իմ ըղ գոր ծըս
որդւոյ մարդ կան. վասն բանից շըր թանց
քոյ ես պահեցից ըղ ճանա պար հըս խիս-
տըս:

Հաս տա տեա՛ ըղ շա վի դըս իմ ՚ի ճանա-

պար հի քում, զի մի գայ թակ զես ցին
գը նազը իմ:

Ես առ քեզ տէր կար դա ցի՝ զի լը ւար
ինձ աստ ւած, խոնար հեցո՛ առ իս զուն-
կըն քո եւ լուր բանից ի մոց:

Չս քան չելի արարեր զո զոր մու թիւնս
քո, ո վըր կես զայնո սիկ ոյք յու սա ցեալ
են ՚ի քեզ. յայն ցանէ ոյք հա կա ռակ կան
ա ջոյ քոյ:

Պա հեա՛ զիս որ պէս բիբ ա կան. ընդ հո-
վանեաւ թե ւոց քոց ծած կես ցես զիս
յե րե սաց ամ բարըշտաց՝ ոյք տա ռա-
պէ ցու ցին զիս:

Թըշնա միք զանձն իմ պա շա րե ցին, եւ ՚ի
ճար պըս իւ րեան ար գե լին, եւ բե րանք
նո ցա խօսե ցան զամբար տա վանու թիւն:
Մեր ժե ցին զիս եւ այ ժըմ դար ձեալ
պա տե ցան զինեւ. ուշ ե զին խոնար հե-
ցու ցանել զիս յեր կիր:

Համարեցան ինձ որպէս առիւծ զի
պատրաստի յորս. Եւ որ պէս կորիւն
առիւծու՞ն զի նըստի դարանեալ:

Արի տէր ժամանեա՛ նոցա եւ խափա-
նեա՛ ըլ նոս. Փըրկեա՛ զանձն իմ յամ-
բարբառաց ՚իսրոյ եւ ՚ի ձեռաց թբա-
նամւոյն:

Տէր կոր՝ ըլ նոս յերկրէ, ըաժանեա՛
եւ խափանեա՛ ըլ նոս ՚իկեանը իւր-
եանց:

Գաղտնեօք քովք լը ցան որովայնք նո-
ցա յագեցան կերակրովք եւ թողին ըլ
մը նաց ւածը տը զայոյ իւրեանց:

Ես արդարութեամք երեւեցայց երե-
սաց քոյ. Եւ յագեցայց յերեւիլ փա-
ռաց քոյ:

Սաղմոս Գաւթի. Ժէ

Սիրեցից ըլ քեզ տէր զօրութիւն իմ,
տէր հաս տա տիչ իմ ապաւեն իմ եւ

Փըր կիչ իմ:

Աստ ւած օդ նա կան իմ եւ ես յուսամ
'ինա, ապա վէն իմ՝ եղջիր փըր կու-
թեան իմոյ ընդունելի իմ է:

Օրհ նե լով կար դա ցից առ տէր, եւ 'ի
թըշնա մեաց իմոց ապ րեցայց:

Շուրջ եղեն զինեւ եր կունք մահու, եւ
ուղիք անօրէնութեան իսր ոռ վեցու-
ցին զիս:

Վիշտք դը ժոխոց պաշարեցին զիս. եւ
ժամանեցին ինձ որոդայթք մահու:

'Ինե զութեան իմում ես առ տէր կար-
դա ցի, եւ առ աստ ւած իմ աղաղակեցի:

Լըւաւ ինձ 'իտա ճարէ սըր բոյ իւր մէ-
ծայնի ազօթից իմոց, եւ աղաղակ իմ
առաջինորա մըտցէ յա կան ջրս նորա:

Իսր ոռ վեցաւ եւ դողաց եր կիր՝ եւ հի-
մունք լէ բանց սասանեցան եւ իսր ոռ-

ԱԵ յան՝ զի բար կացաւ 'ի վերայ նոցա
աստ ւած:

Եւ ծուխ 'ի բար կութենէ նորա, եւ հուր
յերեսաց նորա ըոր ըոքեցաւ, եւ փայշ
տա կունք հատան 'ի նը մանէ:

Խոնար հեցոյց զեր կինըս եւ էջ, եւ մէգ
'ի ներ քոյ ոտից նորա:

Եւ 'ի քերովքէս եւ թըռեաւ, սըլշ ցաւ
նա 'ի թեւլս հող մոյ:

Եւ ըզ խաւար 'ի ծած կոյթ իւր, եւ շուրջ
ըզ նովաւ են յար կըք իւր. եւ խաւարա-
յին ջուրք մինչեւ յամ պըս օդոյ:

'Ի փայշ տա կել նորա առաջի նոցա,
ամ պըք ան ցուցին ըզ կար կուտ եւ ըզ-
կայ ծակունըս հուր:

Օրոտաց մէր յերկնից, եւ բարձ ըեալն
եւ ըզ ձայն իւր 'ի կար կուտ եւ 'ի կայ-
ծակունըս հուր:

Առաջ քեաց ըզ նետըս իւր եւ ցըր ւեաց

ըղ նոս, յաճախեաց ըղ փայլատակու-
նըս իւր եւ իւր ոռ վեցոյց ըղ նո սա:

Երեւեցան աղբերք ջուրց, եւ յայտնե-
ցան հիմունք աշխար հի:

Իսաստէ քումմէ տէր, եւ 'ի շնչ չել հոգ-
ւոյ բար կութեան քո:

Առաքեաց 'ի բարձանց եւ ընկալաւ զիս,
ընկալաւ զիս 'ի ջուրց բազմաց:

Փըր կես ցէ զիս տէր 'ի թըր նա մեաց իմոց
հը զօրաց, եւ յատելեաց իմոց զի հը-
զօրք եղեն քան զիս:

Ճամանեցին ինձ տուրք չարչարա-
նաց իմոց. եղեւ տէր հը զօրիչ իմ եւ ե-
հան զիս յանդորր, եւ փըր կեաց զիս
տէր զի կամեցաւ զիս:

Հատուցէ ինձ տէր ըստ արդարու-
թեան իմում. ըստ ամբը ծութեան ի-
մում. հատուցէ ինձ:

Ես պահեցից ըղ ճանապար հըս տեսոն,

Եւոչ ամբարը տեղայց յաստուծոյ իմմէ:
Ամենայն իրաւունք նորա առաջի իմ
ին. Եւ զարդարութիւն իւր ոչ 'իրացեայ
արար յինէն:

Եղեց եւ ես ամբիծ ընդ նըմա. Եւ ըզ-
գուշացայց յանօքէ նութենէ իմմէ:
Հաստուցէ ինձ տէր ըստ ար զարու-
թեան իմում, ըստ սըր ըութեան ձեռաց
իմոց առաջի աշաց իմոց:

Ընդ սըր ըոյն՝ սուրբ եղիցիս, ընդ ա-
ռըն ամբը ծի՞ ամբիծ եղիցիս, ընդ ընտ-
րեալ սըն ընտրեալ եղիցիս, և ըզ թիւր-
սըն կոր ծանես ցես:

Դու՝ ըզ ժողովուրդը խոնարհը կե-
ցուցանես. Եւ զա չըս ամբարտաւանից
դու խոնարհեցուցանես:

Դու լուսաւոր առնես ըզ ճըրագ իմ
տէր. աստած իմ ըոյս արա ինձ 'իխա-
ւարի:

Քեւ փըր կեցայց 'ի փոր ձու թենէ, աստու ծով ի մով անցից ընդ պարիս պըս:

Աստւած իմ ամբիծ են ճանապարհք քո,
եւ բանք տեսառն ընտրեալ են. Եւ ապա-
էն ամենեցուն որք յուսան ՚ինս:

Վասն զի ովէ աստւած բաց 'ի տեսու-
նէ. կամ ովէ աստւած բաց յաստու ծոյ
մեր մէ:

Աստւած որ ըլ գեցու ցեր ինձ զօրու-
թիւն, եւ եղեր յամբը ծու թեան ըզ ճա-
նապարհը իմ:

Հաստա տեցեր զոտը իմ որ պէս զեղ-
չեր ւի, եւ 'ի վերայ բար ճանց կացու ցեր
. զիս:

Ուսուցեր ըզ ձեռը իմ 'ի պատերազմ,
եւ արարեր ըզ բազուկ իմ որ պէս զա-
ղեղըն հաստ. եւ ետուր ինձ ըզ պաշտ-
պանու թիւն փըր կու թեան քո:

Աշքո ընկալաւ զիս՝ եւ խը բատ քո

կանդ նեաց զիս իսպառ, եւ խըրատ քո
ուսուս ցէ զիս:

Ընդարձակեցեր ըլ գընացըս իմ 'իստո-
րէ իմ մէ. եւ ոչ տը կարացան շաւիղք իմ:

Հալա ծեցից ըլ թըշնամիս իմ եւ հասից
նոցա, եւ ոչ դարձայց 'ինոցանէ մին չեւ
ըսպառեցից ըլ նոսա:

Աեղեցից ըլ նոսա, եւ այլ մի կարա-
ցեն կեալ. եւ անկ ցին 'իներ քոյ ոտից
ի մոց:

Ըլ գեցուցեր ինձ ըլ զօրութիւն 'իպա-
տերալմի եւ ըլ յարուցեալ սըն 'իվերայ
իմ' ներ քոյ իմ արարեր.

Ըլ թըշնամիս իմ հալածականըս արա-
րեր, եւ զատելիս իմ սատակեցր:

Աղաղակեցին, եւ ոչ ոքէր որ փըր կեր
ըլ նոսա, կարդացին առտէր եւ ոչ լը-
ւալ նոցա:

Մանրեցից ըլքնոսա որպէս փոշի առաջի հողմոյ. եւ որպէս կաւ գըռոե հաց
կոխեցից ըլքնոսա:

Փըռկեց զիս տէր 'ի կակառակութեա-
նէ ժողովը գոյ, եւ կացուց զէ զիս գը-
լուխ հեթանոսաց:

Ճառ զովուրդ զոր ոչ գիտէի, ծառայեաց
ինձ. եւ 'ի լուր ականջաց լըւաւ ինձ:

Օրդիք օտարաց մաշեցան եւ կազեց
'ի շաւզաց իւրեանց:

Անդանի է տէր եւ օրհնեալ է աստ-
ած եւբարձը և զիցի աստած փըռկու-
թեան իմոյ:

Աստած է որ խընդրէ ըլք վըրէժ իմ,
եւ հընառ զանդ առ նէ ըլք ժողովուրդ զըս
ընդ ինեւ:

Փըռկիչ իմ 'ի թըրշնամեաց իմոց ըար-
կացոզաց, յայն ցանէ որը յարուցեալ են

՚ի վերայ իմ բարձըր արարեր զիս, եւ
յառնէ անիրաւէ վիըր կեցեր զիս:

Վասն այսու ըիկ խոստո վան եղեց քեզ
՚ի հեթանուսու, եւ անւան քում սաղ-
մոս ասացից:

Մեծ արարեր ըղ վիըր կութիւն թա-
գաւորի նորա, առնել ողոր մութիւն
ընդ օծելոյ նորա դաւթի, եւ ընդ դա-
ւակի նորա աղգէ մինչեւ յաղգ:

Օրհնութիւն մավսէսի և որդւոյն խօրայէլի:

Ուշնեացուք ըղտէր զի փառօք է փառաւու
բեալ:

Ըղչեածեալս եւ զի ըի փառը ընկեց ՚ի ծով, օդա
նա կան ընդունելի իմտէր, եւ եղեւ ինձ ՚ի փըր-
կութիւն:

Սահեած աստւած եւ փառաւոր առնեմ ըղսա.
աստւած հօրիմոյ եւ բարձրը արարից ըղսա:
Տէր խորտակէ ըղտպատերազմունը եւ տէր է
անուն նորա:

Զընտիրը արանց եւ զընտիրը ըստառագիշ-
նաց, ըղտկառը եւ զի ըի վարը եւ զամենացն
զօրութիւնս փառաւոնի ընկեց ՚ի ծով:

Ծածկեաց ըղնոսա, ընկլան յանդուն զըս խո-
րոց իբրեւ ըղտվէ մըս:

Աղքուտէր փառաւոր բեալէ զօրութեամբ իւ-
րով, եւ աջքուտէր խորտակեաց ըղտը նաև միս քո:
Եւ մեծութեամբ փառաց քոյ ման ըեցեր ըղ-
չակառակոր զըս քո, առաքեցեր ըղը ըար կու-
թիւն սըրտմը տութեան քո, եւ եկեր ըղնոտ սա-
ռը պէս զի զի զըն:

Հոդւով զօրութեան սըրտմը տութեան քո պա-
տառեցան ջուրք, զի զան կացին որ պէս պարիսպ

քարեայ ջուրը ծովուն, և սլաղեցան դի զան առ
լիք ջուր ցըն ՚ի մէջ ծովուն:

Ասաց թրշնամին՝ ասէ, հալա ծեցից հա սից
հարից, բա ժանեցից զաւարըն եւ լը ցուցից ՚ի
նոցանէ զան ձըն իմ:

՚ի սուր իմ արկից ըզնոսա, տիրես ցէ եւ բարձ
րասցի ՚ի վերայ նոցա աջ իմ:

Ասա քեցեր ըզ հող մըն քո, և ծածկեաց ըզ
նոսա ծով. ընկը մեցան, եւ ի ջին որ պէս կա
պար՝ ՚ի ջուրըն սաս տիրը:

Ո՞նը մանի քեզ յաստւա ծըս տէր, կամ ովնը
մանի քեզ՝ փառաւոր բեալդ ՚ի սուր ըըս:

Ըս քան չելի փառաւոր բեալդ որ առնես ըզնը
շանըս եւ զարւես տըս. ձը դեցեր ըզ ծեռն քո,
եւ ե կուլ ըզնոսա եր կիր:

Ասաջ նոր դեցեր արդարութեամբ ժողովը
դեան քում, զոր եւ փըր կեցեր:

Մը իսի թարեցեր ըզնոսա զօրութեամբ քով ՚ի
բանա կետը սըր բութեան քո. ըս ւան ազ դըք
եւ բար կացան, եւ եր կունք կալան ըզ ըընա կիչ-
ուն փըր դըք տացոց:

Յայն ժամ փութացան դատաւորը ե դումայ, եւ
իշխանք մովա բացոց:

Կալաւ ըզնոսա դողումըն, հալեցան ամենայն

բընա կիչք քանանացոց:

Անկ ցի ՚ի վերայ նոցա ահ եւ զողումըն եւ ՚ի
զօրութենէ բազի քո քարաս ցին:

Մին չեւ անց ցէ ժողովուրդ քո տէր, մինչեւ
անց ցէ ժողովուրդ քո այս զոր ըստացար:

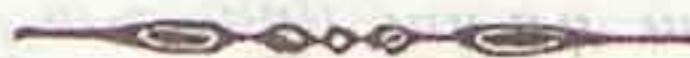
Տարեալ տըն կես ըլդնոսա ՚ի լերին ժառան
զութեան քոյ, ՚ի պատրաստութիւն բընա կու-
թեան ժառան զութեան քոյ:

Զոր ըստացար ՚ի ըստ կըզ բանէ տէր, ըստացար
սըր բութեամբ զոր պատրաստեցին ձեռք քո, տէր
թագաւոր յաւի տեանս յաւի տենից, եւ եւս:
Զի եւ մուտ փառաւոն կառօք եւ երի վարօք՝ եւ
ընտիր ըստ պառազինօք ՚ի մէջ ծովուն:

Եւ է ած ՚ի վերայ նոցա տէր ըլդնուրըս ծովուն.
եւ որ զի քըն իս բայ էլե զընացին ընդ ցա մաք
՚ի մէջ ծովուն:

Մ Ա Պ Ա Ն Ք

Քրիստոս է իմ աստուած, եւ փառաւոր առնեմ
զսա, աստուած Հօր իմոյ՝ եւ բարձր արարից զսա;
Մարդասէր տէր՝ վասն սրբուհւոյ անարատի մօր
քոյ եւ կուսի, եւ վասն խաչի քոյ պատուականի,
տէր ընկալ զաղաշանս մեր, եւ կեցո՛ զմել:

Քարող և աղօթք, Երանեալ և Եթրե կանոնացն:

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան՝ և փրըկութեան
անձանց մերոց՝ զտէր աղաչեսցուք: Տէր ողորմեա՛:
Վասն լսելի լինելոյ տեառն աստուծոյ ձայնի աղա-
չանաց մերոց՝ զտէր աղա:

Վասն քաւիչ և ներող լինելոյ աստուծոյ ՚ի վերայ
մեղաց մերոց՝ զտէր աղա:

Վասն թողլոյ մեղ զամենայն յանցանս մեր, բգ
կամայ և զակամայ՝ զտէր աղա:

Վասն զի մի՛ ընդ խոտաննս զտանիցիմք յաւուրն
պատասխանառութեան՝ զտէր աղա:

Վասն հոգւոցն հանդուցելոց՝ որք ճշմարիտ և ու-
ղիղ հաւատով ՚ի քրիստոս ննջեցին՝ զտէր աղա:

Եւ ես՝ միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ հաւա-
տոյս մերոյ զտէր աղա:

Զանձինս մեր՝ և զմիմեանս, տեառն աստուծոյ ա-
մենակալին յանձն արասցուք:

Ողորմեայ մեղ տէր աստուած մեր ըստ մեծի ո-
ղորմութեան քում. ասասցուք ամենեքեան միա-
բանութեամբ:

Երդ մանելունցն աղերսակառն, երբ արձակին ՚ի Դոլրա-
տանին յերեկոյեան ժամուն:

Փառք քեզ Քրիստոս որ Հասու
'ի ժամա այս զանարժանս
Ո՛չ ըստ գործոցըն զոր տե
այլ դժութեամբըդ ներե
Ըզ խակութիւն մեր կը թե
և դժերութիւնս մեր լը
Ընդ մանկանցըն զոր զըզուե
աշակերտացըն քոյ յու
Սիրելեացըն քոյ ծանու
նոցին նըման լինիլ ա
Նըման նոցա ըզ մեզ ու
և իմաստիւք քոյին լը
Մանուկ մնասցուք մըտօք 'ի
որ քոյն կամացն է հաճե
Շնորհիդ ըզ մեզ տուն պատրաս
ըընակելոյդ արժան ա
Յանկարգութեանց ըզ մեզ պա
'ի չար ընկերաց աղա
'ի մարմնական վարուց զա
առ հողեկանըն բորբո
Վարժապետին մեր հողե
Համբերութիւն և երկար

Զի անդանդաղ զմեղ վարժես յէ,
և զօդասիկարն մեղ ուսուս յէ;
Թարց ձանձրութեան միշտ կրթես յէ,
և զթերութիւն ըն մեր լքց յէ;
Ըստ հարկաւոր սըն հաւա տայ,
որք են օդուտ մերոյս հոգ ոյ;
Ընկերակցաց ըս միա բան,
տուր մեղ շընորհ աստուած և բան;
Զի օրհնեացուք միաբե բան,
մնչեւ ՚ի կէտ յետին կոչման:

Աղօթք Տէրունական

Հայր մեր որ յերկինս. ոու ըր եղիցի անուն քո:
Եկեսցէ՛ արքայութիւն քո. եղիցին կամք քո որպէս
յերկինս և յերկրի: Զհաց մեր հանապալորդ տուր
մեզ այսօր: Եւ թող մեզ զպարտիս մեր, որպէս և
մեք թողումք մերոց պարտապանաց: Եւ մի՛ տանիր
զմեզ՝ ի փորձութիւն. այլ փրկեա՛ զմեզ՝ ի չարէ: Զի քո է արքայութիւն և զօրութիւն և փառք
յաւիտեանս, ամէն:

Дозволено Цензурою. Тифлисъ. 27-го Октября 1870 года.

Աղօթք յառաջ քան զդասառոթիւն:

Ամենաբարի Աստուած, առաքեալ առ մեզ զշնորհը Հոգւոյդ քո սրբոյ, որ սպարզեէ մեզ զմիտու և կազդուրէ զզօրութիւնս Հոգւոյ մերոյ, որպէս զե մեք ընդունելով զաւանդեալ մեզ ուսմունս զարդասցուք քեզ՝ Ստեղծողիդ մերում՝ ՚ի փառս ՚ի մխիթարութիւն ծընողաց մերոյ, յօդուտ Եկեղեցւոյ և Հայուննեաց:

Զի՞նի դասառոթեան:

Գոհհանամք ղքեն Արարիչ մեր զի արժանի առարեր զմեզ շնորհաց քոց՝ ընդունելութեան ուսմանս. օրհնեալ զՄեծաւորս, զԾնողս և զԱւսուցիչս մեր, որք առաջնորդեն մեզ ՚ի դիտութիւն բարութեան և առոք մեզ զկարողութիւն ՚ի շարունակութիւն ուսմանս այսորիի:

Աղօթք ճաշու:

Աչք ամենեցուն ՚ի քեզ յուսան, և դու տաս նոցա կերակուր ՚ի ժաման: Բանաս զձեռն քո, և լցուցանես զամենեսեան քաղցրութեամբդ կամօք քովք:

Տէր Յիսուս, լցաք ՚ի բարութեանց քոց: Տացնոք զոհութիւն Տեառն Աստուծոյ մերոյ՝ Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ: Լիութիւն սեղանոյս անհատ և աննուազ արասցէ Քրիստոս Աստուած մեր, որ զմեզ կերակրեաց: Նմա փառք յաւիտեանս, ամեն:

MP

1536/58

Ծախվում է Աւետիք Ենթաճեանցի
դրատանը ը:

Գինս է 20 կոպէկ:

2502

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0029517

